

Gebiedsvisies

Beschrijf hoe de gemeente de verduurzaming van haar glastuinbouwareaal ziet in 2030, met een doorkijk naar 2040. Het betreft geen visie die zelfstandig door colleges en raden wordt vastgesteld. Wel dient het document als basis voor de manier waarop de verduurzaming van de glastuinbouw wordt verankerd in reguliere visiedocumenten zoals de RES en Omgevingsvisies.

Naam Gemeente: Steenbergen

Opgesteld door: Petrus Postma

Beantwoord voor de gemeente de visies voor de glastuinbouw. De visie betreft: Gebiedsontwikkelingen, energie, infrastructuur en partners.

GEBIEDSONTWIKKELING

Hoeveel hectare glastuinbouw is er in uw gemeente?

222+ Hectare verdeeld over 2 clusters (Steenbergen 107 ha en Dinteloord 98 ha (2020) met ruimte voor groei)

Wat is het percentage potplanten, snijbloemen, belichte groenten en onbelichte groenten in uw gemeente?

Bij benadering (2020):

Onbelichte groente	50%
Belichte groente	40%
Planten opkweek	5%
Overig (zaadveredeling)	5%

Welke areaalontwikkelingen zullen er plaats vinden in de glastuinbouw (groei, sanering, modernisering)? Geef indien mogelijk een indicatie op welke termijn deze ontwikkelingen verwacht worden.

Het gebied Steenbergen is een vrij jong en uit ontwikkeld gebied. Hier verwachten we de komende 20 jaar een stabiel areaal (ca. 110 ha).

Dinteloord is ook een recent gebied waar nog ruimte is voor groei. We verachten in de komende 5-10 jaar een areaalgroei van 93 ha waarna het areaal naar verwachting stabiel zal blijven.

Welke gebiedsontwikkelingen zullen impact (kunnen) hebben op het areaal en bedrijven in de glastuinbouw en de energievoorziening? Denk aan ontwikkeling van industrie of datacenters voor restwarmte, toename van de vraag naar elektriciteit buiten de glastuinbouw, (beperkingen in) aanleg van nieuwe energie-infrastructuur.

Geen andere ontwikkelingen verwacht, behalve dat de geplande levering van warmte en CO2 door Suez ReEnergy (Roosendaal) kan leiden tot een snellere groei van het areaal in Dinteloord.

ENERGIE

Onderstaande geldt voor het totale glastuinbouwareaal in uw gemeente.

Wat is huidige warmtegebruik in GJ?

155.000 GJ (exclusief solitair glas buiten de 2 tuinbouwclusters)

Welk deel (GJ) komt uit aardgas en welk deel komt uit andere bronnen?

Welke bronnen anders dan aardgas voorzien in de warmtevraag?

Op dit moment komt 100% van de geleverde warmte uit aardgas

Wat is het huidige gebruik van externe aangeleverde CO2 per jaar in kton?

20 Kton (2020: schatting Steenberg 7 kton en Dinteloord 13 kton)

Wat is het huidige gebruik van elektriciteit in MWh??

340.000 MWh

Welk percentage van de elektriciteit wordt zelf opgewekt met gasgestookte WKK?

63 %

Welke verduurzamingsmaatregelen worden in uw gemeente als meest kansrijk gezien voor de verduurzaming van de warmtevoorziening van de glastuinbouw? Denk aan besparing, restwarmte, geothermie, biomassa, elektrificatie (warmtepomp, WKO, aquathermie, warmteterugwinning).

Suez Roosendaal wil per 2024 tot 420.000 MWh restwarmte gaan leveren aan beide gebieden. Dit project kent een looptijd van ten minste 20 jaar. In de breedte verwachten we dat de glastuinbouw door efficiëntie en innovatie 25% aan besparing op de energievraag zal bereiken. Voor het laatste deel (elektriciteitsvoorziening belichting en pieklast in de wintermaanden) is nog geen oplossing voorzien.

Wat is het vermoedelijke aandeel van ieder van de door u genoemde opties?

Restwarmte:	70%
Besparing:	25%
Nog geen oplossing:	5%

Welke mogelijkheden ziet u als meest kansrijk om in de externe behoefte aan CO2 te voorzien? Denk aan besparing en CO2 uit industrie, afvalcentrale of andere (duurzame) (rest)bron, groengas, biomassa.

Suez Roosendaal is voornemens om 72.000 ton CO2 per jaar te gaan leveren aan de glastuinbouwgebieden vanaf 2024. Dit dekt ongeveer 72% van de totale CO2 vraag in 2024.

Om CO2-reductie te bewerkstelligen zal de eigen opwek van elektriciteit met WKK vervangen moeten worden. Welke mogelijkheden ziet u als meest kansrijk om in de behoefte aan elektriciteit van de glastuinbouw te voorzien? Denk aan besparing, duurzame opwek in het gebied met wind, zon of biomassa-WKK, inkoop.

In de eerste plaats natuurlijk besparing door efficiëntie en innovatie (LED etc); circa 35%. Een concrete oplossing voor een volledig duurzame elektriciteitsvoorziening is nog niet in beeld. In de gebieden zal onderzocht worden in hoeverre er nog ruimte is voor windenergie. Windenergie kan goed worden ingepast i.c.m. met WKK installaties, die dan een back-up functie krijgen voor momenten met onvoldoende windaanbod. Zonne-energie is voor de korte termijn ongeschikt, omdat juist belicht wordt bij te weinig licht van buiten. Op de lange termijn kan accutechnologie de rol van de WKK als back-up overnemen. Dan wordt het ook zinvol om meer zonne-energie in de energiemix op te nemen. Tenslotte biedt groen geproduceerde waterstof i.c.m. het gebruik van brandstofcellen op de lange termijn perspectief om te voorzien in de elektriciteitsvraag

Wanneer verwacht u dat de verduurzamingsmaatregelen gerealiseerd kunnen zijn (u kunt een tijdvak van maximaal 10 jaar noemen):

- Voor warmte: 2024
- Voor CO2: 2024
- Voor elektra: PM

Van welke factoren die buiten uw invloed zijn hangt de haalbaarheid van de door u genoemde verduurzamingsmaatregelen af?

De voorgenomen levering van warmte en CO2 kent een investering van ca. € 100 mln. Dat kan niet zonder subsidie. Deze casus wordt gebruikt door Glastuinbouw NL om in overleg met PBL de criteria binnen de SDE++ regeling passend te krijgen. Daarnaast is de ontwikkeling rond de ODE, de ontwikkeling van de gasprijs en het investeringsklimaat in de sector belangrijk.

INFRASTRUCTUUR

Welke infrastructuur zal nog moeten worden ontwikkeld om de energievraag van de glastuinbouw te verduurzamen? Denk aan CO2 leidingen, verzwaring elektriciteitsnet, warmtenet, etc.

Voor warmte: Een warmtenet tussen Suez ReEnergy, Steenberg en Dinteloord, inclusief distributienet, is voorzien in de plannen. Partijen onderzoeken of Enpuls de beheerder kan worden van het warmtenet.

Voor CO2: Parallel aan de warmteleiding is een CO2 transport en distributienet voorzien in de plannen.

Voor elektriciteit: Onderzocht moet worden of netverzwaring noodzakelijk is om in de toegenomen elektravraag te kunnen voorzien.

PARTNERS/PARTIJEN

Welke partijen zullen in uw gemeente betrokken moeten worden om visies te ontwikkelen en uit te voeren?

Suez ReEnergy: Leverancier warmte en CO2

Enpuls: Beoogde beheerder van het warmtenet

Tuinders Steenberg en Dinteloord: afname van warmte en CO2

Eventueel: Provincie, voor de aansluiting op een groter regionaal warmtenet op termijn

KENNISVRAAG

Over welke onderwerpen, inclusief landelijke zaken, zou u meer kennis willen ontwikkelen om de verduurzamingsvraagstukken voor de glastuinbouw tot een succes te maken?

Voor met name volledige elektra voorziening bij het wegvallen van WKK en de piekvraag naar warmte in de winter en CO2 in de zomer is nog geen volledige oplossing voorzien. Met name op dit gebied verwachten we van landelijk onderzoek oplossingsrichtingen te kunnen krijgen.

Wat zijn de belemmeringen en randvoorwaarden voor het realiseren van deze visie?

Verkrijgen van SDE subsidie

Nog niet bekend: capaciteit elektranet

Belastingdruk op elektriciteitsinkoop vanuit het net

OVERIGE OPMERKINGEN